

DUCHOVNÍ EPIKA

Na samém začátku 14. století nás překvapí skupina básnických legend složených vespělým jazykem i obratnou veršovou technikou. Je zřejmé, že tu nejde o první pokusy básnické v českém jazyce, nýbrž že předcházela starší veršovaná epika, nám neznámá. Ani zmíněná skupina legend nás nedošla celá, ale je dochována jen ve zlomcích *legendy o apoštolích, o seslání Ducha svatého, o sv. Silvestru, o Panně Marii, o umučení Páně, o Pilátovi a o židášovi.*

Pro poměrně malý rozsah dochovaných zlomků nelze bezpečně rozhodnout, zda jde o skladby básníků dvou či jediného. Zachované zbytky spolu souvisí graficky, svým jednotným typem velmi propracovaného a důsledného pravopisu i přesnou reprodukcí původního díla (některé jsou zřejmě listy téhož kodexu). Skladby naše jsou si blízké i jazykem, a to jak znaky lokálními (prothetické *h* zejména ve spojení *hi*, průvodní samohláska v slabičném *r, l*, snad i *j'* místo *je, jest*), tak i znaky básnickými. Také slovník těchto skladeb je jednotný. Proto – nejde-li o básníka jednoho – můžeme mluvit o nejstarší epické básnické škole.

LEGENDA O APOŠTOLÍCH A O SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO

Dochované zbytky rozsáhlé legendy o apoštolích líčí život a smrt apoštolů Jana, Matěje, Marka, Filipa, Petra a obou Jakubů; celé je zachováno jen vyprávění o Matějovi, Markovi a Filipovi. Skladatel zřejmě postupoval podle nějakého latinského vyprávění, shodného s Legendou zlatou Jakuba de Voragine, která vznikla v Itálii před rokem 1260. V jaké souvislosti je s tímto textem zlomek vyprávění o seslání Ducha svatého, není zcela jasné; snad je to počátek básně, jejímž vlastním thematem byly osudy apoštolů po Kristově nanebevstoupení.

Básník vypravuje prostě a stručně, v podstatě jen parafrázuje veršem prozaický text latinský, z něhož přejímá místy i básnické obrazy, přirovnání a příležitostně i latinské etymologie.

Ukázky přinášejí celý dochovaný text dvou zlomků, zlomku Šafaříkova a Durychova.

LEGENDA O APOŠTOLÍCH

(Svatý Jan)...

potom pak přišed do Ažie,
jat byl přel'útým pohanem,
ciesařem Domiciánem.

Tet jho chtě mučiti, vsadi